

ע"פ 26293/01-17 המערעת בעפ"ג 26293-01-17, המשיבה
בעפ"ג 17-01-17, מדינת ישראל נגד המשיב בעפ"ג
המערער בעפ"ג 17-01-17, 31860-01-17, עלי שרכቢיל

בית המשפט המחוזי בירושלים שבתו כבית-משפט לערעוורים פליליים

לפני כב' השופטים: י' נעם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן וא' אברבנאל

עפ"ג 17-01-26293 מדינת ישראל נ' עלי שרכቢיל (עוצר)

עפ"ג 17-01-31860 עלי שרכቢיל (עוצר) נ' מדינת ישראל

המערעת בעפ"ג 17-01-17

המשיבה בעפ"ג 17-01-17 מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

נגד

המשיב בעפ"ג 17-01-17

המערער בעפ"ג 17-01-17 עלי שרכቢיל (עוצר)

על-ידי ב"כ עו"ד ג'ורג' שוכרי

פסק דין

1. לפנינו ערעורים הדדים של המאשימה (המערעת) והנאשם (המשיב) על גזר-הדין בת"פ 8655-11-14 מפט השלוום בירושלים (כב' השופט י' מינטקביץ), מיום 27.10.16, אשר תוקן בהחלטה משלימה מיום 30.11.16. המשיב הורשע בבית-משפט כאמור, על-פי הודהתו, בעビורות שלහן: מרמה - לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה

(תשע עבירות); מרמה ותחבולה - לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מס ערך מוסף (תשע עבירות); מרמה ותחבולה - לפי סעיף 98(ג)(4) לחוק מיסוי מקרקעין (24 עבירות); השמתת הכנסתה מדו"ח - לפי סעיף 220(1) לפקודה (שmenoה עבירות); ומסירת תרשומת כזבת - לפי סעיף 220(2) לפקודת מס הכנסתה (שתי עבירות). דינו של המשיב נגזר ל-20 חודשים מאסר בפועל, לשני מאסרים על-תנאי ולקנס בסך 80,000 ₪.

2. להלן עובדות כתוב-האישום העומדות ביסוד ההודהה וההרשעה, כפי שהובאו בגזר-דינו של בית-משפט קמא. בשנת 2003 רכש המשיב חלקת קרקע ובנה עליה בנין מגוריים בן שש קומות ובו 24 דירות. במהלך התקופה שבין השנים 2003-2008, מכר המשיב את הדירות שאותן בנה לักษונים שונים, עברו סכום כולל של כשלושה מיליון ₪. הוא קיבל מהักษונים את התשלומים עבור הדירות עד לשנת 2011. המשיב לא דיווח לרשות המסים על הכנסתותיו ממכירת הדירות - לא בעת ביצוע העסקאות ולא בשעה שקיבל את התשלומים. כמו-כך, לא דיווח המשיב לרשות המסים על עיסוקו ולא ניהול ספרים. מחדלו של המשיב אפשרו לרכשי הדירות להמנע מדיווח לרשות המסים על רכישת הדירות, ובכך להתחמק מתשלום מס רכישה. ביום 30.4.12 הגיע המשיב דו"חות על הכנסתותיו לשנים 2004-2011, שבהם לא דיווח על מכירת הדירות, אלא על הכנסתות בגובה של עשרות אלפי שקלים בשנה בלבד. ביום 12.5.12 הגיע המשיב שני הצהרות הונ: האחת - בדבר מצבת נכסיו כפי שהיא ביום 06.12.31; והשנייה - ביחס ליום 11.12.31. בשתי הצהרות נמנע המשיב מלצין, כי היו בבעלותו מגרש ודירות, וכי חלק מרכשי הדירות היו חייבים לו כסף, למורות שהיא עליו לכלול תנומים אלו בהצהרות.

3. בגזר-דינו עמד בית-משפט קמא על חומרת עבירות המס, ועל חומרתן של העבירות הנדרגות בנסיבות ביצוען, אגב הפניה למדיניות הענישה הנוגעת לעבירות כלכליות. בית-משפט קמא קבע בגזר-הדין, כפי שתוקן בהחלטה משלהי, כי מתחם הענישה ההולם, בעניין רכיב המאסר, הוא מאסר הנע בין 16 חודשים לבין 36 חודשים. בכל הנוגע לעונש המתאים, התחשב בית-משפט קמא בנסיבות האישיות של המשיב, שהוא יליד 1977, נשוי ואב לשבעה ילדים. בנוסף המתאים, התחשב בית-משפט קמא בהודאותו של הנאשם ובחירהו של מעשיו. כן זקף בית-משפט קמא לחובתו של המשיב את הרשעויות הקודמות. לחובתו של המשיב הרשעה בגין עבירות של החזקת סיכון והפרת צו שיפוטי, שבוטין לידיון למאסר על-תנאי; וכן הרשעה משנה 2003 בעבירות התפרצויות, בגיןה ניתן למאסר בעבודות שירות. עוד התייחס בית-המשפט בעניין העונש המתאים, לאמור בתסקירות שירות המבחן, לפיו המשיב ביצע את העבירות מתוך רצון להשיא רוח כספי מהיר, תוך השלתת האחוריות למשעיו על גורמים חיצוניים; כמו-גם הערכת שירות המבחן, כי קיימים גורמי סיכון להישנות התנהגות עברינית. בនוסף התייחס בית-משפט קמא לסוגיות הסרת המחדל; ובקשר זה ציין, כי המשיב הגיע להסדר עם פקיד השומה, ביחס לחובו למס הכנסתה, ושלם על חשבונו החוב סכום ראשון של 50,000 ₪. בהתחשב בכלל הנתונים לחומרה ולຄולא, גזר בית-משפט קמא את דיןו של המשיב לעונשים שצוינו לעיל.

4. בערעורה מלינה המערערת על קולת העונש. בין-השאר טענתה המערערת כי בית-משפט קמא לא נתן ביטוי הולם בקביעת מתחם הענישה לנסיבות הקונקרטיות של ביצוע העבירה, המהווה "כלכלה שחורה", דבר המיחיד תיק זה מתיקי מס אחרים. בהקשר זה טענה המערערת כי המיזם כלל הוקם ופעל ללא דיווח ברשות המס, באופן שאפשר גם

למעורבים נוספים, קוני דירות ואחרים, להימנע מדיווח ותשלום מס. לפיכך בבקשת המערערת, כי בית-המשפט יתעורר במתחם הענישה שנקבע וישית על הנאשם עונש חמוץ יותר מזה שהותע לעלו.

5. הנאשם גורס, כי גזר-הדין החמיר עליו יתר על המידה. לדבריו, בית-משפט קמא התעלם בגזר-הדין מהסדר התשלומיים לסלוק המחדל, ולכן שהמ承担责任 שלם 50,000 ₪ כתשלום ראשוני במסגרת ההסדר. לפיכך טען כי טעה בית-משפט בקובעו שהמחדל לא הוסר. עוד טוען הנאשם כי בית-המשפט לא נתן דעתו לכך שמדובר בעבירות שבוצעו לפני זמן רב. בנוסף נטען האמור בתסקיר שירות המבחן, כי התסקיר היה נגוע בשיקולים זרים.

6. כלל הוא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין של הערכאה הדינונית; וכי הטערבותה בעונשים שנגזוו על-ידי הערכאה הדינונית שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלת טעות מהותית, או כאשר העונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הרואיה (ע"פ 2422/15 איתן סror נ' מדינת ישראל (7.11.16).

7. עבירות המס, המסיבות נזק למدينة ולחברה, הן חלק מההעבריות הכלכליות המכוננת לפגוע בצדgor בכללותו. הן שקולות לשילוח-יד לקופה הציבורית, משבשות את פעולתו התקינה של מגנון גבית המיסים, פוגעות במרקם המדינה ובפעילותן של הרשותות הציבוריות הממומנות מכספי המיסים וחומרות תחת אמון הציבור בערך השוויון בנשיית נטל חובות המס (ע"פ 624/80 חברת וייס ארנסט בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211 (1981); רע"פ 512/04 ابو עביד נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 381 (2004); רע"פ 5060/04 הגואל נ' מדינת ישראל (24.2.05); ע"פ 3151/13 עביד אלה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721 (2004); רע"פ 6371/14 ابو מנסי באשם נ' מדינת ישראל (28.10.14)).

כבר נפסק, לא אחת, כי בעבירות כלכליות - בכלל, ובעבירות מס - בפרט, גובר משקלם של האינטרסים הציבוריים שבהחמרה בענישה ושל שיקולי ההרtauעה, על-פני נסיבותו האישיות של הנאשם (רע"פ 254/06 רומן קעדאן נ' מדינת ישראל (20.6.06); רע"פ 3641/06 מנחם צ'זקס נ' מדינת ישראל (28.8.06) ורע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל (3.11.10)). נוכח חומרת העבירות הנדרונות, הנזק שהן מסבות לאוצר המדינה, קלות ביצוען והקושי בחשיפתן ובאייתור מבצעיהם - מן הראוי להטיל בגין עונשי מאסר בפועל ממושכים מצד קנסות כבדים. עדמה עונשיות זו מתחייבת בעיקר משיקולי גמול והרtauעה (ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721 (2004); רע"פ 1546/05 שמחוני נ' מדינת ישראל (22.3.05); רע"פ 11/11 4563/03 חברת קוסטה קובלנות בע"מ נ' מדינת ישראל (11.19.6.11) ורע"פ 13/977/13 משה אודיז נ' מדינת ישראל (20.1.13)); זאת אף אם מדובר בנאיםים ללא הרשות קודמות ובמי שהתנהלו באופן נורמטיבי במהלך השנים (ראו והשוו: ע"פ 2919/02 אלוני נ' מדינת ישראל (1.10.02)). עם זאת, גם במסגרת מדיניות הענישה המחייבת האמורה, נדרש בית-המשפט בוגדרה של הענישה האינדיידואלית, לאזן בין שיקולי הכלל לבין שיקולי

הפרט (רע"פ 5060/04 בעניין הגואל, לעיל). בנוסף, יש להתחשב לקולא בעניינים של נאים המודים ביצוע העבירות, מביעים חרטה עליהם וمبיאים לחסוך ניכר בזמן שיפוט; וכן, ובויקר, כאשר הללו מסירים את המחדל ומסלקים חובם לרשויות המס עד ליום גזר-הדין (רע"פ 1546/05 בעניין שמחוני, לעיל), אם כי הסרת המחדל היא גורם מכך אך לא מכריע, שכן אין מדובר במעשה חסד שעשו הנאים אלא בפייעון של חוב שניית היה לגבות מהם גם בדרכים אחרות (ע"פ 2407/05 רונן מנ' מדינת ישראל (11.7.05)). מדיניות ענישה מחמירה זו, המחייבת הטלת מאסרים בפועל, בצד קנסות מכבים, מיושמת הן בעבירות של העלמות מס לפי פקודת מס הכנסה והן בעבירות על חוק מס ערך נוסף. על-רקע האמור, מוטלים בדרך כלל עונשי מאסר ממושכים בגין עבירות מס; כאשר מובן, כי ככל מקורה נבחן בהתאם לנسبות הקונקרטיות שלו ולنسبותיו האישיות של הנאשם.

8. לאחר שמיית טיעוני הצדדים, לא מצאנו כי עילה להתערבות בגזר-הדין שהושת על המשיב. עבירות המס שביצע המשיב חמורות בטיבן ובנסיבות; ובפרט כאשר מדובר במס שיטתיות במסגרת מיזם בנייה, אשר הביאו לשרשרא של עבירות מס של גורמים נוספים. באשר למתחם הענישה ההולם, יתכן כי הרף התחתון של המתחם (16 חודשים) אמור להיות גבוהה במידה-מה מזה שנקבע, ובהתאם אף הרף העליון גבוהה יותר (מ-36 חודשים). עם זאת, איןנו נדרשים לקבוע מסגרות בעניין זה במסגרת הערעור דן, שכן סבורים אנו כי רכיב המאסר בפועל שהוטל בסופו של יום, קרי - 20 חודשים מאסר, אינו סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הרואה, ולא נפללה בעניינו טעות מהותית המקיים עילה להתערבות ערכאת הערעור. בנוסף, לא מצאנו עילה להתערבות בשיעורי של הקנס, אשר הולם את חומרת העבירות והיקף ההחלטה שלא דוחנו.

על-יסוד האמור לעיל, הערעורים הבודדים נדחים.

המציאות תמציא עותקים מפסק-הדין לב"כ הצדדים (ותודיהם טלפונית על מתן פסק-הדין).

נתן היום, ד' באדר התשע"ז, 2.3.2017 בהיעדר הצדדים.

אלן אברבנאל, שופט

**רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת**

יורם נעם, סגן נשיא